

Rapport

h2>Klacht

Verzoeker klaagt erover dat de beheerder van het Korps landelijke politiediensten (KLPD) onvoldoende waarborgen heeft gecreëerd om te voorkomen dat er informatie uit een vertrouwelijk onderzoeksrapport van xx 200x over verzoeker is gelekt naar de pers in xx 200x.

Beoordeling

Algemeen

1. Verzoeker is veroordeeld voor de moord op Z. De moordzaak en het strafproces van verzoeker kregen de nodige media-aandacht. In dat kader verscheen er op vrijdag

xx-xx-200x een artikel in een landelijk dagblad.

2. X van het Korps landelijke politiediensten (KLPD) gaf op dinsdag xx-xx-200x (drie dagen voor de publicatie van het krantenartikel onder 1.) toestemming aan een medewerkster van het KLPD om per e-mail collega's van de Dienst Nationale Recherche te laten weten dat er ongeveer twintig evaluatierapporten van het onderzoek naar de moord op Z af te halen waren bij de betreffende medewerkster. X gaf deze toestemming, omdat de zaak niet meer onder de rechter was en X het leerzaam voor zijn collega's vond om het rapport te kunnen inzien. X had geen afspraken gemaakt over de manier waarop de rapporten uitgegeven dienden te worden. Het rapport bevatte onder meer informatie uit een onderzoek naar de mogelijke betrokkenheid van verzoeker bij een andere moord uit de jaren negentig. Gelet op de inhoud van het rapport kan eruit worden opgemaakt dat het de status "zeer vertrouwelijk" genoot.

3. Vervolgens werd er door een medewerkster van het KLPD via de interne mailbox van de Dienst Nationale Recherche een bericht verzonden. In dit bericht liet de medewerkster weten dat belangstellenden een exemplaar van het evaluatierapport van het onderzoek naar de moord op Z bij haar konden ophalen.

4. In het krantenartikel van vrijdag xx-xx-200x werd uitgebreid aandacht besteed aan de inhoud van het evaluatierapport van het onderzoek naar de moord op Z. Onder aan het artikel werd verwezen naar de website van het dagblad. Op de website was een hyperlink aangebracht naar een zogenaamd PDF-bestand. In dit PDF-bestand was een aanzienlijk aantal delen te lezen uit het evaluatierapport van het KLPD. Deze delen waren integraal overgenomen uit het rapport.

I. Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat informatie uit het vertrouwelijke evaluatierapport van het onderzoek naar de moord op Z is gelekt naar de pers. Verzoeker meende dat hij door het

verschijnen van het artikel in de krant bij het grote publiek bekend zou staan als de dader van de moord uit de jaren negentig. Dit terwijl het Openbaar Ministerie verzoeker in 200x niet als verdachte zag. Bovendien kon verzoeker zich niet verweren tegen de informatie uit het politierapport zo bracht hij naar voren, omdat de politie door de maatschappij wordt gezien als betrouwbaar en omdat er van de politie een zekere autoriteit uitgaat.

2. In haar reactie op de klacht liet de beheerder van het KLPD weten dat de publicatie in de media delen betrof van het onderzoeksrapport over verzoeker dat was opgesteld door de Dienst Nationale Recherche van het KLPD, in samenwerking met een regionaal politiekorps. Het rapport was ter beschikking gesteld aan het Openbaar Ministerie.

Verder liet de beheerder weten dat een vertrouwelijk rechercherapport in juridische zin deel uitmaakt van een politieregister. De beheerder merkte daarbij op dat zij als beheerder van dat register ingevolge artikel 7 van de Wet politieregisters (zie Achtergrond, onder 1.) verantwoordelijk was zorg te dragen voor de nodige voorzieningen van technische en organisatorische aard ter beveiliging van het register, tegen verlies of aantasting van de gegevens en tegen onbevoegde kennisneming, wijziging of verstrekking daarvan. Om dit te waarborgen waren de gebruikelijke maatregelen getroffen, aldus de beheerder. Ze doelde hierbij op het screenen van politiepersoneel, het regelen van autorisaties op grond waarvan geselecteerde personen via geautomatiseerde weg toegang hadden tot bepaalde politieregisters, het opstellen van privacyreglementen, het treffen van fysieke beveiligingsmaatregelen en het vaststellen van tal van regelingen op specifieke onderdelen van het beveiligingsbeleid.

Ook merkte de beheerder op dat om documenten op een juiste wijze op vertrouwelijkheid te interpreteren de Rubriceringsregeling KLPD inmiddels in werking was getreden. Deze regeling gaf onder meer duidelijke voorschriften over de wijze van merking van vertrouwelijke stukken. Hierdoor kan in één oogopslag worden gezien wat de aard van de desbetreffende informatie is en hoe daarmee moet worden omgegaan, aldus de beheerder.

De beheerder sloot haar reactie af door te melden dat ondanks het hele samenstel van maatregelen, nooit voorkomen kan worden dat een ambtenaar moedwillig informatie lekt naar de pers of naar anderen. De beheerder betreurde het dat er informatie over verzoeker was gelekt, maar volgens de beheerder was niet te achterhalen via welk onderdeel van het overheidsapparaat er uit het vertrouwelijke onderzoeksrapport was gelekt.

3. In zijn reactie op de brief van de beheerder liet verzoeker weten zijn standpunt te handhaven dat het KLPD is tekortgeschoten in zijn verplichting om te voorkomen dat het rapport uit zou lekken.

Verzoeker beargumenteerde dat er onvoldoende waarborgen waren gecreëerd om het lekken van dit "zeer vertrouwelijke rapport" tegen te gaan.

De wijze van verspreiden van het rapport getuigde volgens verzoeker, gegeven de feiten en omstandigheden van het geval, van een dermate grote "onvoorzichtigheid" dat het ofwel wees op de intentie om de omstandigheden te scheppen dat het rapport zou lekken, ofwel wees op een grote onverschilligheid daaromtrent.

Het argument dat het "leerzaam zou kunnen zijn voor collega's in de recherche kolom", rechtvaardigde volgens verzoeker de uitgifte van het rapport niet. Verzoeker hekelde bovendien het gebrek aan registratie van de uitgegeven exemplaren, alsmede het gebrek aan andere regulering (inleverplicht, kopieerverbod, enz.)

4. Uit het rapport van 24 oktober 2006 van het Bureau Veiligheid en Integriteit van het KLPD, dat was opgesteld naar het lekken van informatie uit het eindrapport van het onderzoek naar de moord op Z (welk rapport overigens nooit door de KLPD aan verzoeker is verstrekt; N.o.), blijkt dat er in totaal honderd eindrapporten zijn gedrukt. Verder bleek dat er begin 2004 onder verantwoordelijkheid van een medewerker van het KLPD exemplaren waren uitgedeeld. Dit waren volgens de betreffende medewerker ongeveer vijftien tot twintig exemplaren. Op een lijst werd bijgehouden welk rapportnummer aan wie werd verstrekt. De overgebleven rapporten werden in het gebouw van het KLPD bewaard in een kast. Volgens een betrokken ambtenaar ging het om ongeveer twintig exemplaren. Het was echter niet bekend hoeveel exemplaren er exact in de kast lagen.

5. Uit het rapport van 24 oktober 2006 bleek verder dat er twintig exemplaren van de overgebleven rapporten waren ingeleverd, nadat de publicatie in het dagblad had plaatsgevonden.

6. Op 26 augustus 2008 liet een medewerker van het KLPD aan de Nationale ombudsman weten dat het Beveiligingsplan DNR juni 2005 gold in de tijd dat de rapporten van het onderzoek naar de moord op Z aangeboden werden aan medewerkers van de Dienst Nationale Recherche van het KLPD. In het Beveiligingsplan was de volgende passage opgenomen:

"Door hun werkzaamheden beschikken de medewerkers van de Nationale Recherche over, al dan niet vertrouwelijke, informatie. Informatie de Nationale Recherche betreffende moet in principe als geheim worden aangemerkt en mag derhalve niet aan derden worden verstrekt.

Na beëindiging van de plaatsing en/of het dienstverband bij de Nationale Recherche blijft de geheimhoudingsplicht voor alle medewerkers onverminderd van kracht. Deze plicht kan alleen worden opgeheven door een wettelijke verplichting of door schriftelijke toestemming van de dienstleiding.

Het is verboden om informatie, in welke vorm dan ook, bij zich te hebben buiten de locatie/werkruimten, anders dan noodzakelijk voor de goede uitoefening van de

opgedragen werkzaamheden."

7. Uit het rapport van 24 oktober 2006 van het Bureau Veiligheid en Integriteit van het KLPD, dat was opgesteld naar het lekken van informatie uit het eindrapport van het onderzoek naar de moord op Z., blijkt dat in de inleiding van het eindrapport een passage was opgenomen dat het uitlekken van de inhoud van dit rapport kon betekenen dat de opsporing en vervolging ernstige schade zou kunnen lijden. De belangen van opsporing en vervolging wogen tot vijf jaar na de onherroepelijke veroordeling van verzoeker voor de moord op Z, zwaarder dan het recht op kennisneming/inzage van de inhoud van het rapport, zo staat in het rapport te lezen. Om die reden werd het rapport opgeslagen in het register Zware Criminaliteit van de Dienst Nationale Recherche.

8. Op 23 september 2008 liet een medewerker van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties per e-mail weten dat slechts van een deel van de honderd uitgegeven eindrapporten was geregistreerd aan wie een exemplaar was afgegeven. Hierdoor was niet na te gaan wie er een exemplaar van het eindrapport had ontvangen. Wel liet de medewerker van het ministerie weten dat het KLPD deze gang van zaken betreurde en hier lering uit had getrokken. De medewerker deelde de Nationale ombudsman mee dat onderzoeken met een afbreukrisico waarvan een rapport wordt opgesteld voortaan geregistreerd zullen worden uitgegeven.

II. Beoordeling

9. Behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen heeft eenieder recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. Dit brengt met zich mee dat de overheid waarborgen scheidt om te voorkomen dat privacygevoelige informatie in vertrouwelijke stukken door ambtenaren wordt gelekt naar de pers.

10. Naar aanleiding van het e-mailbericht van een medewerkster van het KLPD van xx-xx-200x dat belangstellenden een exemplaar van het eindrapport konden afhalen, hadden ongeveer twintig personen een exemplaar opgehaald. Nadat bekend was geworden dat delen uit het onderzoeksrapport in een landelijk dagblad en op de website van dit landelijke dagblad waren geplaatst, werd aan de medewerkers van het KLPD opdracht gegeven om het exemplaar van het eindrapport weer in te leveren. Door het Bureau Veiligheid en Integriteit van het KLPD werden twintig exemplaren retour ontvangen. Zeventien exemplaren waren te herleiden naar de uitgiftes in de week dat er per e-mail werd medegedeeld dat geïnteresseerden een exemplaar konden afhalen. Eén exemplaar betrof een onderzoeksrapport dat al eerder was verstrekt en van twee exemplaren kon de herkomst niet achterhaald worden. Verder werd er ook één kopie-exemplaar in ontvangst genomen.

11. In het onderzoek van de Nationale ombudsman kon niet worden vastgesteld dat er is gelekt uit één van de rapporten die na het e-mailbericht zijn verstrekt aan geïnteresseerden. Weliswaar lijkt er een verband te bestaan tussen het uitreiken van de rapporten en het lekken naar een landelijk dagblad in dezelfde week, toch kan niet de onomstotelijke conclusie worden getrokken dat dit ook daadwerkelijk het geval is geweest.

12. Wel acht de Nationale ombudsman de wijze waarop de 100 eindrapporten zijn uitgedeeld en de wijze waarop dat is geregistreerd, erg onzorgvuldig. Van slechts ongeveer vijftien rapporten is op een lijst bijgehouden aan wie een exemplaar is verstrekt. Van de overige 85 exemplaren is volstrekt onduidelijk aan wie een exemplaar is overhandigd.

13. Uit het onderzoek van de Nationale ombudsman is naar voren gekomen dat het binnen het KLPD niet bekend was hoeveel exemplaren er waren toen een e-mailbericht werd rondgestuurd dat geïnteresseerden een exemplaar konden afhalen. Door het KLPD werd gesproken over ongeveer twintig exemplaren, maar een exact aantal kon niet worden achterhaald. De Nationale ombudsman acht dit onzorgvuldig, nu het eindrapport gevoelige informatie bevatte. Nu het KLPD niet wist hoeveel exemplaren exact in zijn bezit waren, werd het risico dat informatie gelekt zou worden en dat, indien er gelekt zou worden, niet achterhaald zou kunnen worden door wie dat is gedaan, veel groter dan wanneer te achterhalen was geweest hoeveel exemplaren er waren en aan wie een exemplaar was uitgereikt.

14. Door niet zorgvuldig te registeren aan wie een eindrapport is uitgedeeld en door de wijze waarop de ongeveer twintig eindrapporten na het e-mailbericht zijn uitgedeeld heeft de beheerder van het Korps landelijke politiediensten een ernstig risico geschapen dat uit het rapport zou worden gelekt naar de pers, welk risico zich ook heeft gerealiseerd. Daardoor is het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van verzoeker geschonden.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

Slotbeschouwing

Het Korps landelijke politiediensten (KLPD) was in het bezit van een evaluatierapportage over de moord op Z, waarin ook een moord uit de jaren negentig aan de orde was. Dit evaluatierapport ging onder meer in op de mogelijke betrokkenheid van verzoeker bij deze moord. Verzoeker zit een straf uit wegens de moord op Z. Op een dag zijn twintig exemplaren van het rapport intern bij de Dienst Nationale Recherche verspreid. De zaak was niet meer onder de rechter en het rapport zou leerzaam zijn voor collega's. Drie dagen later verscheen een artikel in de Telegraaf waarin uitgebreid aandacht werd besteed aan de inhoud van het rapport. Kennelijk is het rapport door iemand gelekt naar de redactie van de Telegraaf.

De Nationale ombudsman komt tot de conclusie dat de wijze waarop het KLPD met dit rapport is omgegaan, heeft geleid tot schending van de persoonlijke levenssfeer van verzoeker. Het evaluatierapport betreft een gevoelige kwestie vanwege de grote media-aandacht voor de moord op Z en voor verzoeker als dader. Om die reden zou dit rapport grif aftrek kunnen vinden bij media. Het eenvoudigweg intern beschikbaar stellen van het rapport met deze gevoelige inhoud en het niet scheppen van waarborgen tegen verdere verspreiding, leggen een zware verantwoordelijkheid bij de korpsleiding voor het lekken van de inhoud van het rapport naar de media.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de beheerder van het Korps landelijke politie diensten, is gegrond wegens schending van het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.

De Nationale ombudsman heeft met instemming kennisgenomen van het feit dat bij interne verstrekking van rapporten van onderzoeken met een afbreukrisico het KLPD voortaan zorg zal dragen voor registratie.

Onderzoek

Op 9 juli 2007 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer XY te Q, met een klacht over een gedraging van de beheerder van het Korps landelijke politie diensten (KLPD).

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Tijdens het onderzoek kregen de beheerder van het KLPD en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De minister van Justitie berichtte dat het verslag hem geen aanleiding gaf tot het maken van opmerkingen. De reacties van de beheerder van het KLPD en verzoeker gaven aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen/aan te vullen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Onderzoeksrapport van het KLPD van 24 oktober 2006, opgesteld naar aanleiding van het lekken van informatie uit een eindrapport van het KLPD van de moord op Z.

Verzoekschrift aan de Nationale ombudsman van 9 juli 2007, met bijlagen.

Gespreksverslag van een gesprek tussen verzoeker en twee medewerkers van het Bureau Nationale ombudsman van 29 augustus 2007.

Brief van verzoeker aan de Nationale ombudsman van 12 september 2007, met bijlagen.

Reactie van de beheerder van het KLPD van 22 november 2007.

Brief van de minister van Justitie van 12 december 2007.

Brief van verzoeker aan de Nationale ombudsman van 26 maart 2008.

Reactie van de beheerder van het KLPD van 14 mei 2008.

E-mailbericht van 26 augustus 2008 van een medewerker van het KLPD.

E-mailbericht van 23 september 2008 van een medewerker van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Reactie van verzoeker op de reactie van de beheerder van het KLPD van 14 mei 2008.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Wet politieregisters (inmiddels vervallen; per 1 januari 2008 vervangen door de Wet Politiegegevens)

Artikel 7

"1. De beheerder draagt zorg voor de juiste werking van het register. Aan hem worden alle inlichtingen verstrekt die hij voor dit doel nodig heeft.

2. Hij draagt zorg voor de nodige voorzieningen van technische en organisatorische aard ter beveiliging van het register tegen verlies of aantasting van de gegevens en tegen onbevoegde kennismaking, wijziging of verstrekking daarvan. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld omtrent gevallen waarin het in het kader van technische werkzaamheden noodzakelijk is van gegevens kennis te nemen."